Місячний Економічний Моніторинг України

- Віктор Янукович обійняв посаду Президента України.
- Реальний ВВП скоротився на 15,0% в 2009 році.
- Уряд розширив бартерне відшкодування ПДВ.
- В січні профіцит рахунку поточних операцій становив 0,2 млрд. дол. США.
- Доходи бюджету збільшились в січні через майже повне припинення відшкодування ПДВ.
- Реальна середня зарплата збільшилась на 6,0% дпр в січні.
- Інфляція в лютому прискорилась до 11,5% дпр.
- Банківські депозити в лютому зросли на 0,3% дпм.
- Тема Місяця: Ціни на цукор

№3 (113)
березень
2010

Населення: 46,1 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 26%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 7%
Інвестиції/ВВП: 28%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: Віктор Янукович обійняв посаду Президента України

25 лютого Віктор Янукович офіційно обійняв посаду Президента України. На інавгурації були присутні голови одинадцяти держав, голова зовнішньополітичного відомства ЄС Кетрін Ештон, голова Європейського парламенту Єжи Бузек, комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Стефан Фюле та голова Державної Думи Російської Федерації Борис Гризлов. Основні політичні опоненти В.Януковича, у тому числі колишній Президент Віктор Ющенко та Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко, відмовились від участі в цьому заході.

У своїй інавгураційній промові новообраний Президент пообіцяв провести політичні та економічні реформи задля виведення країни з економічної кризи. Тим не менше, для впливу на економічну політику пропрезидентській Партії регіонів необхідно сформувати парламентську коаліцію та призначити нового Прем'єр-міністра. Отже, їй потрібна підтримка з боку "Блоку Литвина" та з боку щонайменше частини депутатів блоку "Наша Україна - Народна самооборона". Наразі представникам цих політичних сил вдалось звільнити з посади чинного Прем'єр-міністра Юлію Тимошенко, але нової коаліції сформовано не було. Якщо зусилля щодо формування парламентської більшості виявляться невдалими, можуть бути призначені позачергові парламентські вибори, які тільки посилять політичну та економічну нестабільність у країні.

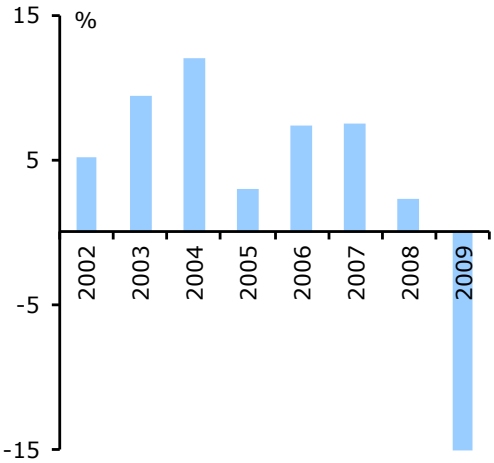
Реальний сектор: Реальний ВВП впав на 15,0% у 2009 році

За попередньою оцінки Держкомстату, падіння реального ВВП у 2009 році становило 15,0%, що вказує на незначне покращення економічної активності в останньому кварталі року. З боку попиту, інвестиції не показали сезонного зростання у четвертому кварталі, що призвело до падіння реального валового нагромадження основного капіталу на 48,1% за рік. Споживання домогосподарств також залишилося пригніченим у четвертому кварталі через паніку щодо епідемії грипу та обмежені обсяги премій та доплат наприкінці року, що призвело до посилення падіння реального кінцевого приватного споживання з 12,4% дпр за три квартали року до 14,1% дпр за весь рік. Водночас, в четвертому кварталі дещо відновились обсяги як реального експорту, так і реального імпорту.

Зі сторони виробництва найгірший результат показали будівництво, переробна промисловість і торгівля, де скорочення реальної доданої вартості становило 48,3%, 26,0% та 17,9%, відповідно. Найкращі результати продемонстрували сільське господарство та охорона здоров'я, реальна додана вартість в яких зросла на 0,2% та 0,5% у 2009 році. Номінальний ВВП оцінюється у 912 млрд. грн.

В січні 2010 року промислове виробництво зросло на 11,8% дпр. Хімічна промисловість та виробництво металів та виробів з них, а також видобування залізної руди і машинобудування показали

Зростання реального ВВП

Джерело: Держкомстат

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.kiev.ua

найкращі результати у річному вимірі, зростаючи більше, ніж на 20%. Це було результатом як покращення зовнішнього попиту, так і низької статистичної бази. Водночас, харчова промисловість і виробництво будівельних матеріалів впали на 2,0% дпр та 11,1% дпр, відповідно, переважно через нестачу внутрішнього попиту. Зокрема, сектор будівництва продовжив падіння, і номінальні обсяги будівельних робіт у січні були нижчими за рівень 2005 року. Оборот роздрібної торгівлі також зменшився на 4,8% дпр на фоні відносно високої бази порівняння та обмеженого внутрішнього попиту.

Разом з промисловим виробництвом продовжив покращуватись вантажооборот і збільшився на 15,8% дпр у січні через низьку статистичну базу та пожвавлення міжнародної торгівлі. Випуск продукції сільського господарства збільшився на 5,4% дпр, оскільки відносно низькі ціни на фуражне зерно підтримали тваринництво.

Галузеві тенденції: Уряд розришив дію механізму відшкодування ПДВ в натурі

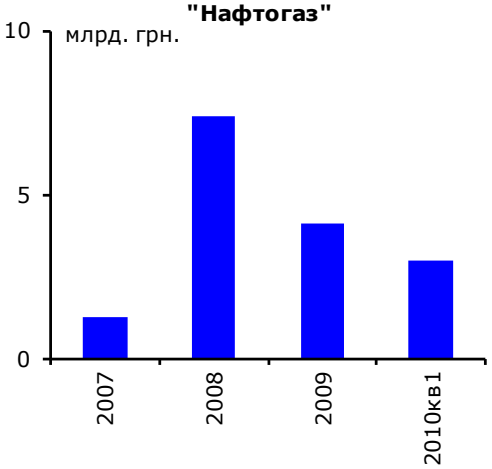
Сільське господарство. Для надання додаткових ресурсів для посівної кампанії уряд поновив схему відшкодування ПДВ в натурі у 2010 році та розширив коло експортерів, що можуть скористатися цим механізмом. Відтепер експортери усіх видів сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, а не лише експортери зерна, борошна, спирту та соняшникової олії, мають змогу отримати таке відшкодування. У рахунок грошових сум заборгованості з ПДВ експортери можуть отримати зерно, борошно та аміачну селітру, що належить державі. Аграрний фонд, що здійснює управління державним резервом, оголосив про намір виділити для цих цілей 600 тис. т зерна. Крім того, він також розпочав форвардні закупівлі зерна. Втім, обсяги цих закупівель будуть нижчими, ніж у 2009 році. Таким чином, вжиті заходи покриють лише частку ресурсів, необхідних для сільськогосподарських виробників у цьому сезоні.

Енергетика. Кабінет Міністрів вирішив збільшити розмір бюджетної компенсації НАК "Нафтогаз України" до 3 млрд. грн. Ця сума має покрити різницю між ціною імпортного природного газу і ціною, за якою газ продається компаніям теплокомуненерго. Однак зазначені кошти надійдуть в бюджет від самого "Нафтогазу" як платежі податку з прибутку підприємств. Водночас, заборгованість теплокомуненерго перед «Нафтогазом» продовжила зростати і досягла 3,65 млрд. грн. станом на 19 лютого 2010 року. У лютому Окружний адміністративний суд м. Києва скасував рішення Національної комісії регулювання електроенергетики про підвищення цін на газ для населення. Рішення НКРЕ передбачало зростання цін природного газу для населення на 20%, починаючи з вересня 2009 року, але так і не набуло чинності після початку судової справи.

Телекомунікації. У лютому НКРЗ прийняла рішення про встановлення рівних ставок взаємного доступу до мереж операторів, що займають монопольне становище на відповідних ринках мобільного чи фіксованого зв'язку. Це рішення може стати завершенням довготривалих конфліктів між гравцями телекомунікаційного ринку через ставки взаємного доступу до мереж та попередити раптові припинення в наданні послуг зв'язку. Однак його остаточний вплив на телекомунікаційний ринок можна буде побачити наступного року, коли оператори знову будуть домовлятися про ставки взаємного доступу.

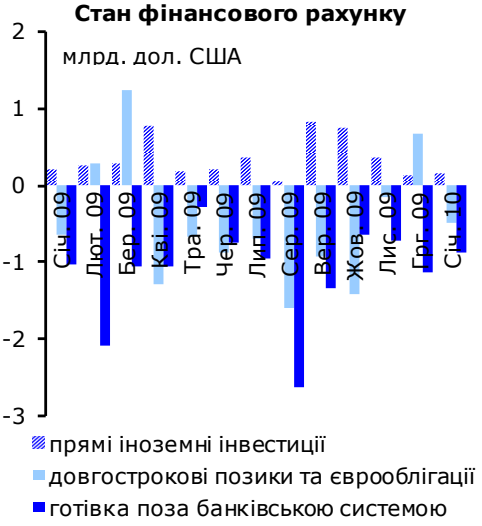
У лютому «Укртелеком» успішно домовився про перенесення дати погашення 41,7 млн. дол. США з 55,6 млн. дол. США основної суми платежу, який компанія мала сплатити 25 лютого 2010 року банкам Credit Suisse First, Deutsche bank та Standard bank. Компанія заплатила 13,9 млн. дол. США у лютому і повинна сплатити 41,7 млн. дол. США у травні. Черговий внесок у 55,6 млн. дол. США повинен бути сплачений у липні. Кредитна угода була підписана у 2005 році, і «Укртелеком» почав повертати борг двічі на рік з 2008 року. Його реструктуризація показує нагальну

Бюджетна компенсація НАК "Нафтогаз"

Джерело: Звіти Казначейства, Постанова КМУ № 184

Стан фінансового рахунку

Джерело: НБУ

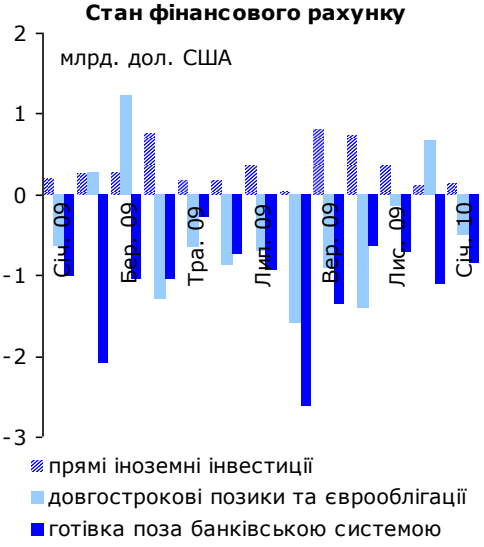
потребу компанії в оборотних коштах, хоча грошових потоків компанії поки що достатньо, щоб виконувати зобов'язання.

Зовнішній сектор: В січні 2010 року баланс рахунку поточних операцій був додатнім

За попередніми оцінками НБУ в січні баланс рахунку був додатнім на рівні 229 млн. дол. США, оскільки дефіцит торгівлі товарами було компенсовано профіцитом торгівлі послугами. Експорт та імпорт товарів скоротились на 27,0% дпм та 33,4% дпм в доларовому виразі, відповідно, проте суттєво зросли в порівнянні з минулорічними показниками. Оскільки зростання імпорту було більш значним, баланс торгівлі товарами був від'ємним на рівні 326 млн. дол. США. Проте він був повністю компенсований покращенням балансу торгівлі послугами завдяки підвищенню ставки на транзит газу.

Баланс рахунку фінансових операцій знов став від'ємним на рівні 1,3 млрд. дол. США. Притік капіталу у формі ПІІ та кредитних коштів зменшився, призвівши до чистих виплат по зовнішньому боргу. Крім того, відтік іноземної готівкової валюти з банківської системи залишився високим.

Стан фінансового рахунку

прямі іноземні інвестиції
довгострокові позики та єврооблігації
готівка поза банківською системою

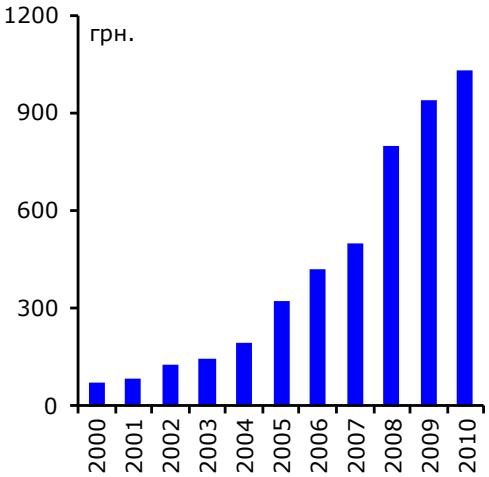
Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Доходи Державного бюджету збільшились на 12,5% дпр

У січні поточного року доходи Державного бюджету збільшились на 12,5% дпр завдяки майже повному припиненню відшкодування податку на додану вартість (ПДВ). Зокрема, чисті надходження від ПДВ збільшились порівняно із минулим роком на 30,1%, через те що сума бюджетного відшкодування податку зменшилась на 70,2%. Крім того в результаті багаторазового підвищення акцизних ставок протягом минулого року доходи від акцизного збору зросли на 63,0% дпр. Водночас, надходження від податку на прибуток підприємств та податків на міжнародну торгівлю зменшились на 29,0% дпр та 17,0% дпр, відповідно. Державний бюджету також не отримав надходження від перевищення кошторисних доходів над кошторисними витратами НБУ, що було важливим джерелом наповнення бюджету у перших кварталах минулих років.

Зважаючи на неухвалення Закону про Державний бюджет на 2010 рік, місячні видатки Державного бюджету обмежені 1/12 від річної суми видатків, запланованих на 2009 рік. Видатки Державного бюджету (загальний та спеціальний фонди) збільшились на 53,9% дпр через зростання заробітної плати та підвищення соціальних стандартів. В результаті дефіцит Державного бюджету збільшився до 1,6 млрд. грн. Його здебільшого було профінансовано за рахунок внутрішніх запозичень (випуск ОВДП). Водночас, доходи і видатки місцевих бюджетів було зведено з профіцитом у розмірі 2,0 млрд. грн., ймовірно, через обмеження, встановлені урядом.

Середньомісячна пенсія за віком

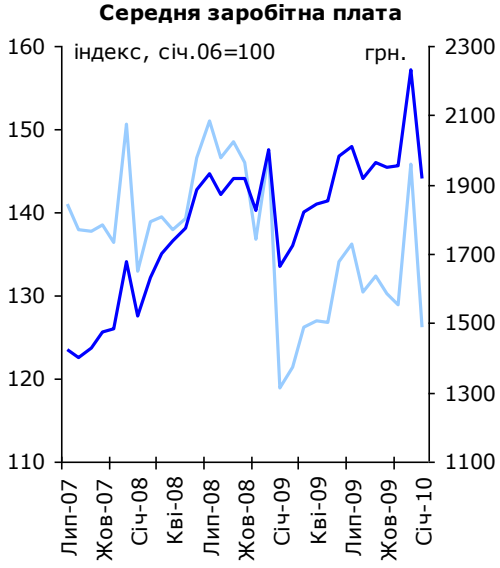

Примітка: на початок року
Джерело: Держкомстат, Пенсійний фонд

Соціальна політика: Диференціація пенсій зменшилась у 2009 році

За даними Пенсійного фонду мінімальну пенсію було збільшено на 15,9% дпр до 630,4 грн. у грудні 2009 року. Водночас середня пенсія в грудні зросла на 10,5% до 1032,6 грн. Така різниця в темпах приросту свідчить про зниження диференціації пенсій. Оскільки пенсії було підвищено на фоні дуже помірного зростання заробітної плати, співвідношення середньої пенсії до середньої заробітної плати зросло на 20 відсоткових пунктів до 60% і призвело до значного розриву в бюджеті Пенсійного фонду. У 2010 році пенсії можуть продовжити зростати швидше, ніж заробітні плати. Отже, дефіцит Пенсійного фонду, ймовірно, залишиться значним.

Середня заробітна плата

індекс реальної заробітної плати (ліва шкала)
середня заробітна плата (права шкала)

Джерело: Держкомстат

Ринок праці: Реальна заробітна плата зросла на 6,0% дпр у січні

Номінальна заробітна плата в січні 2010 року скоротилась на 14,2% дпм до 1916 грн., що не перевищує звичайне падіння заробітної плати в січні. Разом з тим, реальна заробітна плата зросла на 6,0% дпр, хоча залишилась нижчою, ніж перед кризою.

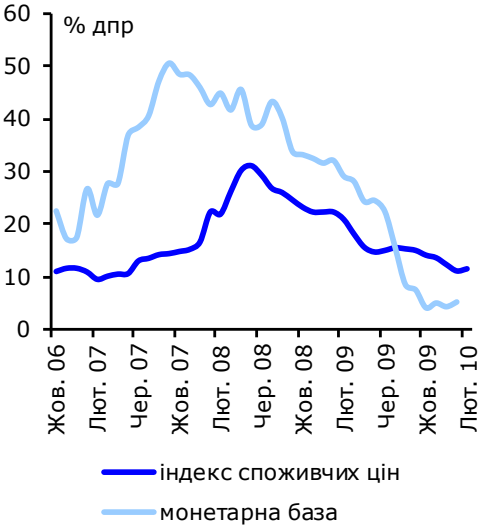
Протягом двох років – з січня 2008 року до січня 2010 року – реальна заробітна плата скоротилась на 5,9%.

Попит на робочу силу був слабким протягом всього 2009 року. Більшість секторів скоротила робочу силу. Найбільший розрив в рівнях найму і скорочення було зареєстровано в будівництві (26% від середньооблікової кількості штатних працівників в секторі було прийнято на роботу, а 50% вибуло), фінансовій діяльності (24% проти 39%) та машинобудуванні (16% проти 30%). Єдиними секторами, в яких стостерігався позитивний баланс робочої сили, були державне управління, освіта та охорона здоров'я, тобто сектори, які фінансуються за рахунок бюджету.

Монетарна політика: Інфляція прискорилась до 11,5% дпр в лютому

Темпи приросту споживчих цін прискорилось до 11,5% дпр в лютому з 11,1% дпр в січні. Підвищення цін на ряд продовольчих товарів, включаючи сир, молоко, овочі та цукор, що почалось в січні, продовжилось в лютому. Ціни на паливо також продовжили рости. Різке зростання цін пояснюється як факторами пропозиції, так і збільшенням попиту та вищими інфляційних очікувань. Це в своє чергу може призвести до зростання цін на ширший перелік товарів, якщо ціновий бум продовжиться в наступні місяці. Поки що базова інфляція продовжила сповільнюватись 12 місяців поспіль та досягла 10,5% дпр у лютому.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

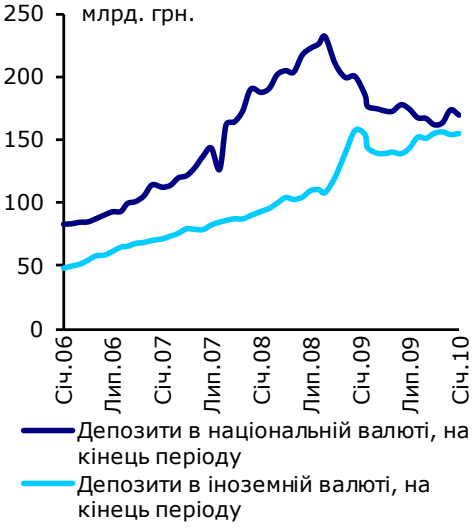

Джерело: Держкомстат, НБУ

Банки мали менше ліквідності в лютому, ніж в січні, хоча вони зберегли значні надлишкові резерви. Це допомогло підтримати процентні ставки на міжбанківському ринку на низькому рівні. НБУ вилучив 7 млрд. грн. через випуск депозитних сертифікатів. Інтервенції НБУ на валютному ринку мали обмежений вплив на ліквідність, оскільки "Нафтогаз" скоріш за все купував іноземну валюту в НБУ, використовуючи кошти, надані центральним банком через випуск державних облігацій. Грошова маса збільшилась на 2,1% дпр в лютому порівняно з падінням на 5,5% дпр в січні через збільшення готівки в обертанні (на 4,4% дпр) та незначне зростання депозитів.

У лютому НБУ оголосив про нову схему надання ліквідності. Згідно нового механізму рефінансування може надаватись строком до п'яти років та вартістю до облікової ставки плюс 1,5%. НБУ планує надавати дешеве та довгострокове фінансування для підтримки банківське кредитування великих промислових та сільськогосподарських позичальників із маржою між процентними ставками за кредитом НБУ та банківським кредитом до 8%. Таким чином, загальна процентна ставка не повинна досягати 20%. НБУ може надати через рефінансування до 62,5% суми відповідного кредиту. Щоб отримати рефінансування за цією схемою банк повинен мати добру якість активів, великий капітал та незв'язані активи для застави. Чистий вплив цього рішення неоднозначний, оскільки воно може змусити НБУ прийняти на себе значні кредитні ризики, а розподіл коштів може проводитись непрозоро. Водночас схема може створити необхідний стимул для інвестування в українській економіці.

Депозити в банківській системі

Джерело: НБУ

Фінансові ринки: Банківські депозити зросли на 0,3% дпм

Банківський сектор. В лютому загальний обсяг депозитів виріс на 0,3% дпм на фоні збільшення депозитів домогосподарств на 1,7% дпм, переважно в національній валюті. Водночас, депозити юридичних осіб продовжували скорочуватись другий місяць поспіль, оскільки депозити в іноземній валюті використовувались для обслуговування імпортних операцій та виплати боргів.

Загальний обсяг кредитів залишився на рівні січня. Незначне збільшення кредитів в національній валюті юридичних осіб (1,7% дпм) було нівельовано скороченням по іншим категоріям. Як і раніше нові кредити видавались перш за все реальному сектору та в національній валюті.

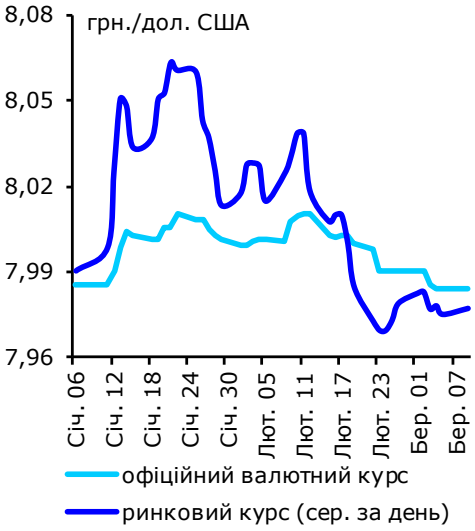
Обмінний курс. Валютний ринок був майже збалансованим в лютому, із невеликим перевищенням пропозиції над попитом у

безготівковому сегменті. Це призвело до незначного укріплення гривні до рівня нижче 8 грн. за дол. США з денних максимумів до 8,17 грн. за дол. США за даними Рейтерс. Ліквідність залишалась низькою на безготівковому то готівковому ринках. Домогосподарства продовжили чисті покупки іноземної валюти, при цьому продаж готівкової іноземної валюти залишався на рівні меншому за 1 млрд. дол. США. НБУ продовжив обмежувати свою присутність на ринку, а основною метою інтервенцій була підтримка імпортних операцій "Нафтогазу". Однак в кінці місяця він купляв долари, обмежуючи коливання курсу.

Державний борг. У лютому Міністерство фінансів суттєво збільшило обсяги внутрішніх запозичень у порівнянні з попереднім місяцем. Загальна сума розміщення склала 3,9 млрд. грн. із середньозваженою доходністю 22,9% річних. Частка середньострокових облігацій (дво- та трирічних ОВДП) зі строком погашення у 2011-2013 роках зросла до 73,1% від загального обсягу розміщення на фоні підвищення зацікавленості у середньострокових облігаціях, запропонованих Урядом. Водночас, попит на короткострокові ОВДП залишився незмінним, а обсяги продажу п'ятирічних облігацій були мінімальними. 23 лютого первинне розміщення ОВДП вперше відбулось за участю офіційно визнаних первинних дилерів. Раніше Міністерство фінансів обрало одинадцять банків як первинні дилери. На сьогодні тільки десять з них підписали відповідну угоду із Міністерством.

Також у лютому Уряд продовжував розміщувати облігацій внутрішньої державної позики з метою рекапіталізації державних банків. Зокрема, статутний капітал ВАТ "Укрексімбанк" було дозволено збільшити на суму 4,6 млрд. грн. за рахунок випуску дев'ятирічних ОВДП із доходністю 9,5% річних.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Тема місяця: Ціни на цукор

Чому ціни на цукор такі високі?

Анна Кузнєцова

В лютому 2010 року ціни на цукор продовжували зростати в Україні. В деяких областях роздрібні ціни досягали 12 грн. за кг, а офіційні спостереження повідомляли про середні ціни понад 10 грн. за кг. Для порівняння, за даними Державної інспекції по контролю за цінами роздрібні ціни в лютому 2009 року становили близько 4 грн. за кг.

Значне, хоч і поступове, зростання цін на цукор почалось з початку 2009 року. За даними Держкомстату середня ціна продажу цукрового буряка сільськогосподарськими підприємствами становила 410 грн. за т (без ПДВ і транспортних витрат) у 2009 році і виросла на 87%. Підвищення цін було викликане низьким урожаєм цукрових буряків, обмеженими запасами та недостатнім імпортом як цукру-сирцю, так і переробленого цукру. В свою чергу низький урожай цукрових буряків пояснюється тривалою тенденцією до падіння посівних площ цієї культури. В 2009 році площа посівів була 0,32 млн. га проти 0,73 млн. га в 2004 році та 1,02 млн. га в 1999 році. Недостатній імпорт пояснюється затримкою розподілу тарифної квоти в 2009 році та високими світовими цінами на цукор.

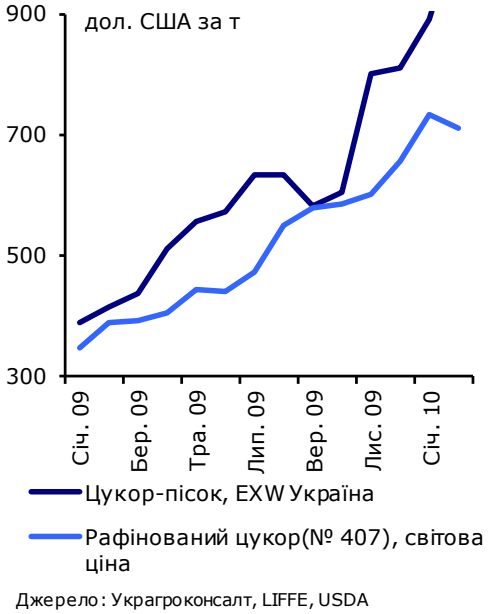
Посівні площі цукрових буряків в Україні постійно скорочувались з отримання країною незалежності. Це пояснюється меншою прибутковістю вирощування цукрового буряка порівняно з деякими олійними та зерновими культурами. Виробництво цукрового буряка отримує меншу і недостатньо передбачувану державну допомогу. Поточна оптова ціна на цукровий буряк дуже близька до собівартості виробництва. Водночас, враховуючи зростаючі світові ціни на цукрову тростину, виробляти цукор з такої сировини не набагато дешевше. Це означає, що зниження цін на цукор в найближчому майбутньому малоймовірне.

Світові ціни на цукор-сирець навряд чи скоро зменшаться. Це пояснюється падінням запасів через зменшення поставок з Бразилії та Індії останнього сезону. Бразилія, найбільший виробник цукру в світі, зібрала менше цукрової тростини та збільшила виробництво етанолу. Індія стала чистим імпортером цукру в цьому сезоні. Інші найбільші виробники теж мали менший урожай. Таким чином, пропозиція цукру в світі зменшилась, а попит залишився високим, що призвело до зростання цін. В 2009-2010 маркетинговому році очікується збільшення виробництва, проте воно прогнозується все ще меншим за попит. Отже, суттєвого падіння цін на цукор-сирець на світовому ринку не очікується.

За оцінкою Міністерства сільського господарства США у 2009-2010 маркетинговому році виробництво готового цукру в Україні на 275 тис. т, менше ніж очікуване споживання. Різницю потрібно імпортувати. Перешкодою тут може стати процес розподілу тарифної квоти на 267 тис. т (з митом 2%). Звучили навіть пропозиції або відкласти розподіл імпортних квот до 2012 року. Навіть якщо квота буде виконана повністю, ціни на цукор в Україні навряд чи сильно впадуть через високі світові ціни на цукор-сирець. Деяке зменшення можливе через усунення дисбалансу між попитом та пропозицією.

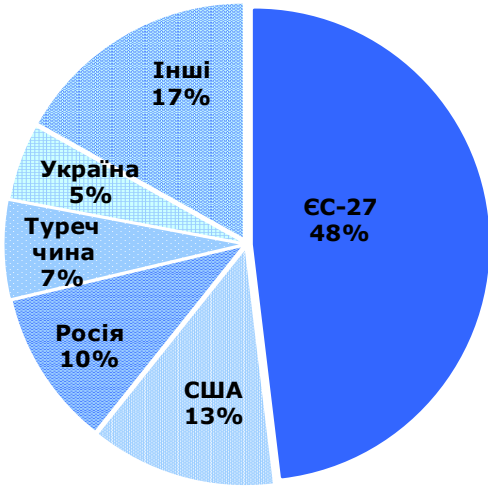
Представники української влади стверджують, що зростання цін на внутрішньому ринку не виправдане. Антимонопольний комітет, міністерства та інші регуляторні органи намагаються зменшити ціни неринковими методами. Ці методи включають встановлення мінімальних цін, контроль за націнками та боротьбу з спекуляціями та можливими змовами учасників ринку. Крім того, Аграрний фонд іноді виходить на ринок, продаючи цукор, щоб стримувати зростання цін. Крім того були спроби (у формі законопроектів) запровадити експортні квоти на цукор та

Ціни на цукор в світі та в Україні

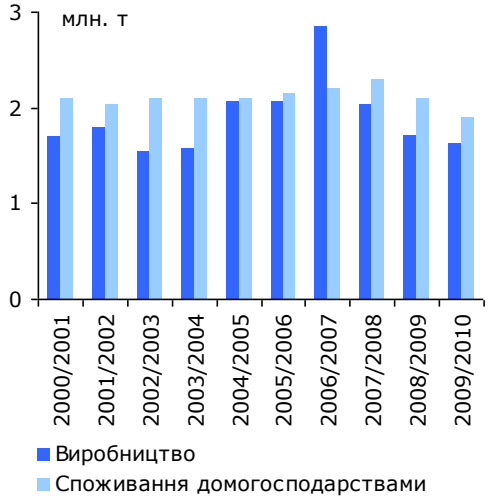
Джерело: Украгроконсалт, LIFFE, USDA

Світове виробництво цукру з цукрового буряку в 2009/10 маркетинговому році

Джерело: Розрахунки ІЕД за даними Міністерства сільського господарства США

Виробництво та споживання цукру в Україні

Джерело: міністерство сільського господарства

цукровий буряк. Всі подібні заходи призводять в кращому випадку до короткочасного спаду цін.

Кращим рішенням може стати слідування потребам ринку, що означає збільшення ефективності власного виробництва та посилення прозорості і передбачуваності сільськогосподарської політики.

Економічні Тенденції		Iкв 09	IIкв 09	IIIкв 09	IVкв 09	Вер.	Жов.	Лис.	Гру.	Січ.	Лют.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	1,7	2,6	3,3	0,1	3,3	0,1	0,0	0,1	5,4	...
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-31,9	-31,1	-28,4	-21,9	-28,4	-26,4	-24,0	-21,9	11,8	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-56,7	-54,9	-52,4	-48,2	-52,4	-51,5	-49,7	-48,2	-24,1	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-11,5	-15,2	-16,2	-16,6	-16,2	-16,2	-16,5	-16,6	-4,8	...
Середня заробітна плата	грн.	1736	1892	1940	2046	1964	1950	1955	2233	1916	...
ІСЦ	% дпр	18,1	15,0	15,0	12,3	15,0	14,1	13,6	12,3	11,1	11,5
ІВЦ	% дпр	12,8	-0,9	1,6	14,3	1,6	5,1	12,9	14,3	16,3	16,4
Експорт (дол. США, кум.)***	% дпр	-35,6	-42,2	-43,7	-40,7	-48,7	-47,5	-43,4	-40,7	23,5[e]	...
Імпорт (дол. США, кум.)***	% дпр	-45,2	-49,5	-49,3	-46,9	-53,5	-52,4	-49,9	-46,9	67,6[e]	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-0,8	-1,9	-3,7	-5,7	-4,1	-4,3	-4,8	-5,7	-0,3[e]	...
Поточний рахунок, на кінець періоду****	млрд. дол. США	-0,7	-0,8	-1,1	-1,9	-1,1	-1,0	-1,3	-1,9	0,2	...
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-3,4	-1,5	-1,3	...	x	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	25,4	27,3	28,2	26,5	28,2	27,7	27,3	26,5	25,3	24,1
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	28,1	22,4	7,5	4,4	7,5	4,1	5,0	4,4	5,3	10,0
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	26,5	19,1	17,9	19,8	17,8	19,3	20,6	19,6	17,4	17,9
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,09	7,76	8,00	8,06	8,31	8,14	8,08	7,98	8,04	8,01
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,70	7,66	7,82	7,99	8,00	8,00	7,99	7,98	8,00	8,00
Обмінний курс, середній	євро	10,06	10,41	11,18	11,81	11,64	11,84	11,92	11,68	11,43	10,95

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, Reuters, власні розрахунки,
" Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат),
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
* Місячні показники не враховують регулярні квартальні перегляди ВВП
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
*** Зростання у доларовому виразі
**** Місячні дані на основі оцінок НБУ
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	912,6
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,1
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,0
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 06	I 07	II 07	III 07	IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09	II 09	III 09	IV 09
ВВП	млрд. грн.	157,7	137,6	165,1	197,4	212,8	187,7	233,7	275,8	252,7	183,2	207,1	250,6	271,7[e]
Реальний ВВП	% дпр	9,5	8,9	8,6	6,2	7,4	6,3	6,2	6,4	-8,0	-20,3	-17,8	-15,9	-7,0
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	9,9	14,7	15,5	15,2	19,0	22,5	13,3	16,7	1,6	-11,6	-11,6	-13,9	…
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	1,0	0,8	6,2	4,4	2,4	-0,2	1,3	-0,2	0,2	1,8	-5,8	-12,3	…
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	18,3	24,4	23,5	18,9	23,8	19,4	12,0	0,1	-17,4	-48,7	-57,8	-44,5	…
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,0	4,9	5,2	0,1	5,6	4,4	7,2	18,9	-10,4	-15,9	-32,3	-42,1	…
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	6,4	12,9	19,6	13,7	27,2	23,8	24,4	31,8	-4,2	-35,6	-53,6	-53,0	…
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	8,1	4,8	6,8	-9,3	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	1,3	2,6	8,8	…
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,2	15,0	13,2	13,1	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-36,5	-33,0	-18,4	…
Будівництво (реальна)*	% дпр	4,2	13,3	8,2	12,7	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,1	-47,3	-37,9	…
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	21,9	14,3	17,5	25,3	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-18,0	-17,6	-8,4	…
Транспорт (реальна)*	% дпр	5,3	7,0	5,6	8,0	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4	-8,6	-1,9	…
Платіжний баланс														
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,4	-1,1	-0,6	-0,3	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,7	-0,1	-0,4	-0,8[e]
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,3	-4,0	-1,9	-0,8	-7,7	-10,0	-7,1	-3,7	-9,2	-2,9	-0,2	-1,1	-2,4[e]
Баланс товарів	млн. дол. США	-2022	-1735	-1701	-2684	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-937	-946	-1774	-1672[e]
Баланс послуг	млн. дол. США	347	50	448	1614	308	77	308	1341	15	186	528	1288	605[e]
Поточні трансферти	млн. дол. США	910	732	844	947	1016	740	833	831	723	629	1054	639	767[e]
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1359	1709	1934	3927	1648	2430	3091	3324	1058	847	1251	1159	1255[e]
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	3350	1816	1477	616	1844	217	160	-690	-967	-436	-380	-2342	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	22,4	23,0	25,9	30,6	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4	27,3	28,2	26,5
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,03	5,04	5,02	5,01	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09	7,76	7,99	8,06
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70	7,66	7,82	7,99
Бюджет														
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	33,3	32,8	30,8	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35.9	31,6	25,5	37,3
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,1	5,1	5,3	4,9	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5.3	5,5	4,4	4,9
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,7	3,8	4,1	4,1	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4.0	3,4	3,7	3,7
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,3	10,4	9,8	8,7	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12.1	8,6	6,4	11,4
Акцизні збори	% від ВВП	1,5	1,8	1,7	1,6	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2.0	2,4	2,5	2,7
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,6	28,4	31,0	29,6	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35.4	37,8	29,6	35,8
Поточні видатки	% від ВВП	29,2	26,9	28,4	25,9	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34.5	36,1	27,0	32,6
Капітальні видатки	% від ВВП	7,4	1,6	2,6	3,7	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0.9	1,8	2,6	3,2
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	4,0	4,7	1,7	1,2	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0.0	-6,4	-4,5	1,2
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0.0	0,2	0,1	0,0
Ринок праці														
Середня зарплата (реальна)	% дпр	10,8	12,3	11,7	12,7	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-11,7	-8,6	-10,7	-5,9
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	16,3	17,5	17,4	14,9	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-7,3	-8,3	-9,9	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,8	7,4	6,6	6,2	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5	9,1	8,6	…
Банківський сектор														
Грошовий агрегат М0	% дпр	24,5	26,2	30,6	41,1	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9	22,8	11,5	1,5
Грошовий агрегат М2	% дпр	34,3	38,6	40,7	47,8	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0	5,3	-1,4	-5,4
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	37,3	50,7	56,3	64,8	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	57,5	52,3	43,8	38,4	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8	33,0	39,2	4,7
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	52,3	52,4	57,2	60,7	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6	27,8	25,2	16,9
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	95,4	98,9	97,4	91,0	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8	48,7	32,4	-15,2
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	79,5	84,1	86,5	87,9	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8	37,3	29,9	-3,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	64,9	65,8	67,3	68,2	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9	68,2	67,3	68,1
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	15,1	14,0	13,9	13,7	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2	19,1	17,5	19,8
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,5	11,5	11,4	11,3	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	9,6	10,0	10,1

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казна розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

[e] -за попередніми даними НБУ для платіжного балансу, оцінка ВВП Держкомстату

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.